

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ У ВИЩОМУ ВІЙСЬКОВОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

*Шаповал О.А., к. пед. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та військового господарства;
Національна академія Національної гвардії України, Харків*

Метою роботи є виявити вплив науково обґрунтованих педагогічних умов формування професійно-пізнавального інтересу на якість професійної підготовки майбутніх офіцерів у вищих військових навчальних закладах.

В основу дослідження покладено гіпотезу про те, що процес формування професійно-пізнавального інтересу в курсантів вищих військових навчальних закладів буде ефективним, якщо забезпечити: а) професійну вмотивованість навчально-пізнавальної діяльності майбутніх офіцерів (ціннісне ставлення до професії, поглиблення професійно-пізнавальних потреб і мотивації досягнення успіху); б) залучення курсантів до навчально-творчої діяльності (виконання творчих завдань, самостійної роботи, пошуково-дослідницької діяльності тощо) на різних рівнях професійної підготовки (власне навчальному, квазіпрофесійному, навчально-професійному); в) стимулювання майбутніх офіцерів до самоосвіти.

Дані дослідження дозволили встановити, що професійно-пізнавальний інтерес майбутнього офіцера передбачає:

- прагнення бути гідним офіцером, усвідомлення цілей професійної підготовки, ціннісне ставлення до майбутньої професії, розуміння її соціальної значущості;

- усвідомлення необхідності постійного вдосконалення теоретичної компетентності для досягнення успіху в оволодінні професією та майбутній професійній діяльності, захопленість реалізацією життєвого ідеалу.

Загальна мета вищого військового навчального закладу – підготовка майбутнього офіцера – повинна трансформуватися в особисту мету курсанта – прагнення засвоїти знання, уміння, навички, нові способи пізнання для їх практичного застосування в професійній діяльності, що можливо при сформованому стійкому професійно-пізнавальному інтересі.

Підвищення вимог до професійної підготовки майбутнього офіцера, пов'язаних з ускладненням професійних завдань та розширенням функціональних обов'язків, стрімким зростанням обсягу інформації, необхідністю оперативно реагувати на потреби часу, модернізацією військової техніки тощо, зумовлюють необхідність залучення курсантів до навчально-творчої діяльності, що розглядаємо як вид діяльності, спрямований на вирішення навчально-творчих завдань, у процесі якої відбувається активне засвоєння знань, цілісний розвиток особистості майбутнього офіцера, набуття творчого продукту, що характеризується професійною спрямованістю, новизною й особистою значущістю.

Професійно-пізнавальний інтерес формується через зміст навчання, спрямований на оволодіння майбутніми офіцерами професійною компетентністю, що передбачає: 1) здобуття й поглиблення професійних знань; 2) пізнання фактів, явищ професійної діяльності, їхніх зв'язків, властивостей і відносин; 3) оволодіння вміннями самостійно й критично аналізувати суспільно-політичні події в країні й у світі та явища, пов'язані з діяльністю військовослужбовця, установлювати зв'язки між ними;

передбачати зворотні реакції підлеглих; швидко запам'ятовувати, зберігати та мобільно й точно відтворювати знання в практичній діяльності, приймати рішення в екстремальних ситуаціях; передбачати наслідки своїх дій, планувати й організовувати їх надалі; досліджувати об'єкти, суб'єкти та явища в професійному середовищі.

Професійна компетентність курсантів формується в ході навчально-пізнавальної діяльності.

Отже, навчально-пізнавальна діяльність є результатом усвідомленої взаємодії курсанта з навчально-виховним середовищем, у ході якої він реалізує потребу в розвитку таких особистісних якостей, що забезпечують його успіх у професійній діяльності й у житті взагалі. Навчальна діяльність майбутніх офіцерів є свідомим цілеспрямованим процесом формування системи знань і системи умінь, професійно значущих якостей стосовно зовнішніх соціальних вимог. Джерела навчально-пізнавальної діяльності ґрунтуються на вимогах суспільства до професії й особистості фахівця. Ця діяльність надає кожному вибір власного шляху вирішення реально існуючої проблеми, спираючись на його здібності, інтереси, ціннісні орієнтири.

Література

1. Шаповал О. А. Розвиток професійного інтересу курсантів у процесі пізнавальної діяльності. *"Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах"*. 2011. № 21 (74). С. 460-466.
2. Шаповал О. А. Проблемно-діяльнісний підхід у навчанні курсантів вищих військових навчальних закладів. *"Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського: Педагогіка і психологія"*. 2006. № 17. С. 139-143.